

Aleg. ■

23.

## Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem o wyłączenie miejscowości Bolożynów, Przewołoczna z Kobylem czyli Bajkami i Sokółówka z okręgu Sądu powiatowego w Olesku i c. k. Starostwa, a ewentualnie Rady powiatowej w Złoczowie, a przydzielenie do okręgu Sądu powiatowego, c. k. Starostwa i Reprezentacyi Rady powiatowej w Brodach.

### Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 20. i 23. Października 1884., któremi przekazane nam zostały do załatwienia petycje obszarów dworskich i gmin Bolożynów, Przewołoczna z Kobylem czyli Bajkami i Sokółówką o wyłączenie ich z okręgu Sądu powiatowego w Olesku i c. k. Starostwa w Złoczowie, a przydzielenie do okręgu Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Brodach, gdy sprawozdanie nasze z dnia 10. Listopada 1885. r. do l. 53.580|85 nie weszło na porządek dzienny obrad w upłynionej sesyi 1885|6 — mamy zaszczyt po zebraniu w tym względzie odpowiednich wyjaśnień ponownie przedłożyć co następuje;

Okręg Sądu powiatowego w Olesku jeszcze do r. 1884. mieścił się w dwóch powiatach politycznych, to jest częściowo w Brodzkim i Złoczowskim. Wysoki Sejm jeszcze w uchwale z dnia 29. Maja 1875., wyrażając opinię swą co do okręgu Sądu Oleskiego, proponował przyłączenie gmin, o które rzecz idzie, do okręgu Sądu powiatowego w Brodach, a tem samem pozostawienie ich nadal w obrębie c. k. Starostwa i Rady powiatowej w Brodach.

Tymczasem c. k. Ministerstwo sprawiedliwości regulując okręg sądowy Oleski, który odtąd mieścić się ma całkowicie w obrębie c. k. Starostwa Złoczowskiego, rozporządzeniem z dnia 8. Marca 1884. LW. 15.360 pozostawia gminy Bolożynów, Przewołoczne i Sokółówkę w okręgu Sądu powiatowego w Olesku, a w skutek tego c. k. Ministryum spraw wewnętrznych rozporządzeniem z dnia 6. Marca 1884. L. 1.040, wyłącza je z okręgu c. k. Starostwa w Brodach, a przydziela do okręgu c. k. Starostwa w Złoczowie.

Zarządzenie to wywołało ze strony interesowanych gmin i obszarów dworskich petycję wniesioną na zeszlórocznej sesji do Wysokiego Sejmu popartą obecnie uchwałami odnośnych rad gminnych, w których przytaczają:

że gminy Bołożynów, Przewołoczna z Kobylem czyli Bajmakami i Sokółówką liczące 4.166 ludności, są częścią dóbr Toporowskich, stanowiących od dawnego czasu jedną całość, obecnie będących własnością sukcesorów Natalii z książąt de Ligne księżnej de Croy, a zatem, że pomieszczenie ich w dwóch powiatach politycznych i autonomicznych narazi obszar dworski na liczne utrudnienia przy załatwianiu czynności różnorodnych w tych władzach.

Przy sporządzaniu pomiarów katastralnych w roku 1845. z tytułu jedności tych dóbr, nie zważano zbyt skrupulatnie, aby grunta, czy dominikalne czy rustykalne, były tak na gminy porozdzielane, jak wedle metryk gruntowych z roku 1820. pod względem opodatkowania uczynić to wypadało.

Tym sposobem stało się n. p., że gmina katastralna Bołożynów zawiera w sobie oprócz gminy politycznej Bołożynów jeszcze przysiółek Kobyle (czyli Bajmaki) do gminy politycznej Przewołoczna należący, tudzież dwa przysiółki Bortniki i Kuliki, które już leżą się jako przynależność do gminy Stolpin, obecnie mieszczącej się w okręgu c. k. Starostwa Brodzkiego. — W ten sam sposób wiele gruntów rustykalnych, należących do gminy Sokółówki, zamieszczono i wcielono do gminy Turże. Podobnie ma się rzecz i z gminą Przewołoczna, której grunta leżą w granicach gminy Turże i Stolpin.

Dalej co do rozdziału parafii, to miejscowości Bołożynów, Przewołoczna i Sokółówka należą do rz. katolickiego probostwa w Toporowie, a znów do gr. katolickiego probostwa w Przewołocznej należy przysiółek Baczka z gminy Turże. Wreszcie co się tyczy samej odległości gmin pomienionych, to jakkolwiek obecnie bliżej mają do rezydencji Sądu powiatowego do Oleska niż do Brodów, jednak do Złoczowa jako siedziby urzędów powiatowych znacznie dalej i w warunkach mniej dogodnych, aniżeli do Brodów, gdzie za jedną bytnością możnaby załatwiać wszystkie sprawy sądowej i administracyjnej natury.

Rada powiatowa w Brodach, choć zrazu nie znalazła żadnych przeszkód względem przyłączenia tych miejscowości do złoczowskiego okręgu autonomicznego, to jednak w uchwale swej z dnia 27. Czerwca 1885. roku przyznała słuszność żądań gmin i obszarów dworskich i stanowczo oświadczyła się za przyłączeniem ich napowrót do Sądu i c. k. Starostwa Brodzkiego.

Jednakże, pomimo takiego położenia sprawy, c. k. Prezydym Sądu wyższego krajowego we Lwowie, ze względów administracyjno-sądowej natury, przeciwnem jest zmianie obecnych granic powiatów sądowych Brodzkiego i Oleskiego. W odezwie swej z dnia 13. Października 1885. roku l. 53.580 przytacza ono, że gdyby gminy Bołożynów, Przewołoczna i Sokółówkę przyłączono do Sądu w Brodach — okręg sądowy w Olesku zmieniłby niekorzystnie ze względu na zaokrąglenie swoją figurę i nastąpiłby nieproporcjonalny rozdział ludności na te dwa okręgi, albowiem miałyby wtedy Brodzki 57.406 ludności, zaś w Olesku zostałyby tylko 18.488.

Zapewne, że argument ten ma swoje usprawiedliwienie z powodu tak nierównomiernego rozdziału ludności i napływających ztąd spraw do obu Sądów powiatowych, lecz zarządzenie tym niedogodnościom byłoby łatwe, jeżeli c. k. Ministerjum sprawiedliwości stosownie do opinii Wysokiego Sejmu z dnia 29. Maja 1875. r. zechce utworzyć czwarty Sąd powiatowy w terytorjum Starostwa Brodzkiego, mianowicie w Podkamieniu, do którego weszłoby wiele gmin obecnie przynależnych do okręgu sądowego w Brodach.



Z tych zatem powodów i ze względu na tyle przeszkód i niedogodności narażających obszar dworski i mieszkańców gmin petycyonujących przez przyłączenie ich razem z c. k. okręgiem sądowym Oleskim do okręgu c. k. Starostwa i Rady powiatowej w Złoczowie, Wydział krajowy jest zdania, że wypadałoby poprzeć u c. k. Rządu ich życzenie, dlatego wnosi:

### Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl §. 2. ustawy z dnia 11. Czerwca 1868. r. (Nr. 59. D. u. p.) i powołując się na uchwałę swoją z dnia 29. Maja 1875. r., oświadcza c. k. Rządowi opinię: że miejscowości Bolożynów, Przewołochnę z Kobylem czyli Bajmakami i Sokolówkę należy wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Olesku i c. k. Starostwa w Złoczowie, a przydzielić do okręgu c. k. Sądu i c. k. Starostwa tudzież ewentualnie i Rady powiatowej w Brodach.

Jednocześnie zaś ponawia uchwałę swą z dnia 29. Maja 1875. r., co do rychłego ile można utworzenia nowego Sądu powiatowego w Podkamieniu.

*Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.*

Lwów, dnia 5. Czerwca 1886.

Marszałek krajowy:

**Dr. Zyblikiewicz.**

Sprawozdawca:

**Teofil Bereźnicki**

Członek Wydziału krajowego.

